

Høringssvar

Ytterligere kunnskap om Hjartdal – Tuddalvassdraget

NVE har sendt på høring dokumentet: *Ytterligere kunnskap om Hjartdal-Tuddalvassdraget*. I den sammenheng ønsker styringsgruppen i Midtre Telemark vannområde å la seg høre.

Bakgrunnen for høringen er at det er registrert laks i Hjartdøla på oversiden av Omnesfossen, noe som ikke var kjent da NVE ga sin tilrådning til OED (Olje- og energidepartementet). I den sammenheng har NVE bedt Skagerak energi om utfyllende informasjon.

Vannområdet har følgende punkter til høringen:

1. Heddøla og Hjartdøla har kjent bestand av elvemusling, laks og storørret. Det er også mulig at sjørørret kan gå opp i vassdraget og gyte, avhengig av oppvandring over Skotfoss i Skien. Både laks og elvemusling er rødlistearter. I tillegg er Norsjø med gyteelver listet opp som nasjonalt prioritert storørrestamme. Det er svært viktig at det tilrettelegges for en naturlig vandring og gyting for laks, storørret og eventuell sjørørret, samt at man har stort fokus på å tilrettelegge for formering og overlevelse for elvemusling.
2. Det er gjedde i vassdraget opp til Omnesfossen og det rapporteres stadig om dårlig rekruttering av laks og ørret i Heddøla blant annet på grunn av stort predatortrykk. Dermed kan gyteområdet ovenfor Omnesfossen potensielt være av svært stor verdi for vellykket reproduksjon av laks i vassdraget.
3. I rapporten: Fiskebiologiske vurderinger i Hjartdøla og Heddøla er det ikke foretatt feltundersøkelser, men kun en sammenstilling av tidligere undersøkelser som i stor grad ble foretatt i forbindelse med søknad om nye Sauland kraftverk. USN ved Jan Heggnes har over flere år vært involvert i Hjartdøla/Heddøla og har arbeidet både med telemetri på oppvandrende laks, telemetri på utvandrende smolt, smoltfeller, telling av gytegroper med mer. Noe av dette er foreløpig ikke ferdigrapportert. Det er stor sannsynlighet for at det vil være behov for ytterligere undersøkelser både på oppvandring og nedvandring samt overlevelse for smolt i de store innsjøene (Heddalsvatnet, Norsjø) før man kan lage en oversikt over mulige tiltak som bør iverksettes for å bedre tilstanden i Hjartdøla/Heddøla.
4. I forbindelse med Regional plan for vannforvaltning i Vestfold og Telemark vannregion 2022 – 2027 (i sentral godkjenning) er 016-286- R Hjartdøla nedre, en av vannforekomstene som er godkjent med miljømål som kan medføre krafttap. Mer vann i Hjartdøla nedre vil også komme Heddøla til gode. I tillegg er 016-1871-R Heddøla godkjent med miljømål som kan medføre andre tiltak i vannkraftsektoren. Det er lagt inn to tiltak fra Miljødirektoratet/Statsforvalteren i forbindelse med 016-1871-R Heddøla. Tiltaket 5102-1546-M Påleggsundersøkelse- vurdere behov for habitattiltak og tiltaket 5108-144-M Habitatforbedrende tiltak storørret og laks dersom resultatet av en eventuell påleggsundersøkelse støtter dette. Det er et ønske fra vannområdet at man vurderer å iverksette disse tiltakene samtidig som man arbeider med revisjon av Hjartdølakonsesjonene. På denne måten kan man få en helhetlig og tverrsektoriell samhandling til det beste for Hjartdøla og Heddøla. Hjartdøla nedre er vurdert til å ha moderat økologisk potensial mens Heddøla har dårlig økologisk potensial med utsatt frist for måloppnåelse til 2028-2033 (§ 9).
5. Vannområdet er kjent med Notodden og Hjartdal kommuners innspill til høringen. Punktene om økt minstevassføring ut fra Hjartsjø, kartlegging av flaskehals i livsløpet til elvemusling,

storørret og laks og eventuelle biotiltak må sees i sammenheng med punkt 4 i dette dokumentet.

6. Vannområdet ser det som en selvfølge at slipp av minstevannføring i Bjordøla og Oppsalbekken implementeres på lik linje som manøvreringen av Hjartsjø i den nye konsesjonen.
7. Når det gjelder magasinene (Bonsvatn, Vindsjøen, Kovvatn, Skjesvatn og Breidvatn) er det viktig at man hensyntar og legger til rette for naturlig reproduksjon av fisk når man vurderer eventuelle magasinrestriksjoner. En viktig faktor for å få en vellykket reproduksjon er at det er tilgjengelig næring for fisken. Gruntområdene som påvirkes i stor grad ved manøvrering av magasinene er viktige med tanke på tilgang på næring for fisken.

Med vennlig hilsen

Ole Henning Skogen

Styreleder

Midtre Telemark vannområde

Anita C. Kirkevold

Vannområdeleder

Midtre Telemark vannområde